

สมรรถนะที่จำเป็นของพยาบาลวิชาชีพด้านการพยาบาลผู้ป่วยโรคโควิด-19: การทบทวนวรรณกรรมแบบกำหนดขอบเขต

ศิริวรรณ ชูกำเนิต, ปรัต.¹ กฤติกา อินทรณรงค์, พย.ม.¹ สาวิตรี วงศ์ประดิษฐ์, พย.ม.¹

บทคัดย่อ

พยาบาลวิชาชีพมีบทบาทสำคัญในการดูแลสุขภาพของผู้ป่วยโรคโควิด-19 การเตรียมความพร้อมของพยาบาลวิชาชีพนอกจากจะมีผลต่อคุณภาพการพยาบาลแล้วยังส่งผลดีต่อความมั่นใจและความพร้อมในการให้การดูแลผู้ป่วยในภาวะที่มีการระบาดและภายหลังการระบาดของโรคโควิด-19 การพัฒนาความสามารถในการดูแลประชาชนที่ได้รับผลกระทบหรือมีความเสี่ยงต่อการติดเชื้ออย่างครอบคลุมและเป็นองค์รวมจึงเป็นสิ่งสำคัญ งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทบทวนวรรณกรรมแบบกำหนดขอบเขต องค์ประกอบสมรรถนะการพยาบาลผู้ป่วยโรคโควิด-19 สำหรับพยาบาลวิชาชีพ ที่ตีพิมพ์ตั้งแต่ สิงหาคม พ.ศ. 2563 ถึง มกราคม 2565 การทบทวนใช้ข้อมูลจาก 4 ฐานข้อมูลประกอบด้วย (1) CINAHL (2) PubMed (3) Google scholar และ (4) ScienceDirect ผลการทบทวนวรรณกรรมแบบกำหนดขอบเขต พบว่า มีงานวิจัยจำนวน 6 ชื่อเรื่อง ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การทบทวนองค์ประกอบของสมรรถนะการพยาบาลผู้ป่วยโรคโควิด-19 มีความแตกต่างกันไปตามการศึกษา อย่างไรก็ตามสมรรถนะที่จำเป็นด้านการพยาบาลผู้ป่วยโรคโควิด-19 ที่มีแนวโน้มพบบ่อย ได้แก่ (1) ด้านการคัดกรองผู้ป่วย (2) ด้านการป้องกัน ควบคุม และการเฝ้าระวังการติดเชื้อ (3) ด้านความปลอดภัยและความมั่นคง (4) ด้านการพยาบาลผู้ป่วยและครอบครัว (5) สมรรถนะด้านการสื่อสารและการประสานงาน (6) การบริหารจัดการและการทำงานเป็นทีม (7) ด้านวุฒิภาวะทางอารมณ์ และ (8) ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาพยาบาลและผู้เกี่ยวข้องด้านการจัดการศึกษาสามารถนำผลการศึกษานี้ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตเพื่อเตรียมบัณฑิตพยาบาลให้พร้อมกับสถานการณ์ของโรคโควิด-19 ในปัจจุบัน

คำสำคัญ: สมรรถนะการพยาบาล โรคโควิด-19 พยาบาลวิชาชีพ การทบทวนวรรณกรรมแบบกำหนดขอบเขต

วันที่รับ : 12 มิถุนายน 2565 วันที่แก้ไข : 7 กรกฎาคม 2565 วันที่ตอบรับ : 10 สิงหาคม 2565

¹ อาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

* ผู้ติดต่อหลัก E-mail: scsiriwanch@gmail.com

Registered nurses' nursing competency of patients with COVID-19: a scoping review

Siriwan Chukumnird, Ph.D.*¹ Kritika Intaranarong, MNS.¹ Sawittree Vongpradit, MNS.¹

Abstract

Registered nurses play a vital role in providing health care for patients with COVID-19. The preparation of registered nurses leads not only to the quality of nursing but also to confidence and preparedness of care during and post-pandemic of COVID-19. Holistic and comprehensive development of competencies for caring of affected or high-risk people are essential. This research aimed to conduct a scoping review of nursing competency components of emerging infection diseases COVID-19 evidence that has been published from August 2019 to January 2022. The review used data from four databases: (1) CINAHL, (2) PubMed, (3) Google scholar, and (4) ScienceDirect. The results of the scoping review included 6 research titles that met the review criteria. The nursing competency components of the emerging Infection disease COVID-19 were different from various evidence. However, the essential nursing competency of emerging infection disease COVID-19 which was found common includes the following components (1) screening of patients, (2) prevention control, and surveillance of infection, (3) safety and security. (4) patient and family nursing. (5) communication and coordination. (6) management and team working. (7) emotional maturity, and (8) professional ethics. Hence, administrators of nursing education institutes and stakeholders should use these findings as an improvement plan for currently preparing nursing graduates during situations of COVID-19.

Keywords: Nursing competency, COVID-19, Registered nurses, Scoping review

Received : June 12, 2022 Revised : July 7, 2022 Accepted : August 10, 2022

---

¹ Lecturer Borommrajonani College of Nursing, Songkhla, Faculty of Nursing, Praboromarajchanok Institute

* Corresponding author E-mail: scsiriwanch@gmail.com

บทนำ

การระบาดใหญ่ของโรคโควิด-19 ทั่วโลกได้สร้างความจำเป็นเร่งด่วนสำหรับองค์กรระหว่างประเทศ เช่น องค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) และทุกประเทศทั่วโลก ในการพัฒนาแผนที่มีประสิทธิภาพสำหรับการเตรียมพร้อมและการจัดการ (World Health Organization, 2020) อย่างไรก็ตาม พยาบาลเป็นกลุ่มวิชาชีพที่ใหญ่ที่สุดในภาคสุขภาพ และมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในทุกขั้นตอนของการจัดการกับโรค การดูแลผู้ป่วยแบบองค์รวมทั้งที่อยู่ในระยะวิกฤต การควบคุมการระบาด การเตรียมพร้อมเพื่อช่วยชีวิตและปกป้องสุขภาพของผู้ติดเชื้อในกรณีที่มีผลพวงจากการติดเชื้อและกรณีมีการระบาดซ้ำ นอกจากนี้ ความรู้ ความสามารถของพยาบาลวิชาชีพจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของระบบการบริการดูแลสุขภาพ (Fukada, 2018) พยาบาลสามารถทำงานเป็นผู้ประสานงาน ผู้เผยแพร่ข้อมูล ผู้สนับสนุนด้านอารมณ์และจิตใจ และผู้ให้บริการทางคลินิกและปฐมพยาบาล นอกจากนี้ยังต้องสามารถคัดกรองโรคและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการของผู้ป่วยในการดูแล การที่พยาบาลจะสามารถรับมือกับการระบาดของโรคโควิด-19 อย่างมั่นใจและให้การช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น จำเป็นต้องได้รับการเตรียมความพร้อมอย่างเพียงพอ

“สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ” ได้รับความสนใจในแวดวงทางการพยาบาล เพื่อใช้เป็นแนวคิดที่แสดงถึงคุณภาพของการพยาบาลในภาพรวมหรือสถานะ แม้ว่าจะมีผู้ให้ความหมายแตกต่างกันบ้าง แต่การศึกษาส่วนใหญ่ใช้แนวคิด “สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ” ในการอธิบายความสามารถระดับมืออาชีพ ซึ่งเป็นการผสมผสานของความรู้ ทักษะ คุณสมบัตินิสัยส่วนบุคคล และความเชี่ยวชาญในงาน เป็นการทำงานที่มีประสิทธิภาพไม่เพียงแต่ในบริบทที่คาดเดาได้ แต่ยังรวมถึงในสถานการณ์ที่ไม่คาดฝันและไม่แน่นอน (Nagarajan & Prabhu, 2015) หรือใช้แนวคิด “สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ” ในการพิจารณาว่าพยาบาลปฏิบัติตามมาตรฐานที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติอย่างปลอดภัยหรือไม่ (Safadi, Jaradeh, Bandak, & Froelicher, 2010) นอกจากนี้สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพคือบริบทที่มีความสัมพันธ์กับสถานการณ์และเวลา (Garside & Nhemachena, 2013)

จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมาในประเทศไทย ยังไม่พบการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะการพยาบาลเฉพาะเจาะจงด้านการพยาบาลผู้ป่วยโรคโควิด-19 การศึกษาที่พบภายในประเทศเป็นการศึกษาสมรรถนะด้านการพยาบาลผู้ป่วยโรคติดต่ออุบัติใหม่ (สมพร สังข์แก้ว, 2563; ตรีญดา โตประเสริฐ, 2564) ส่วนการศึกษาสมรรถนะการพยาบาลโรคโควิด-19 ของต่างประเทศ พบว่ามีความหลากหลาย วารสารจำนวนมากได้ตีพิมพ์บทความวิจัย บทความและความคิดเห็นในมุมมองที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบและความสามารถของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยโควิด-19 อย่างไรก็ตามยังไม่พบว่ามีกรรวบรวมเพื่อศึกษาทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะที่จำเป็นของพยาบาลวิชาชีพด้านการพยาบาลผู้ป่วยโรคโควิด-19

เนื่องจากโรคโควิด-19 เป็นโรคติดต่ออุบัติใหม่ที่เกิดจากเชื้อใหม่และมีผลกระทบในวงกว้าง ด้วยความเร่งด่วนของการระบาดของโควิด-19 และความจำเป็นในการทำความเข้าใจและเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ รวมถึงสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพด้านการพยาบาลผู้ป่วยโรคโควิด-19 การทบทวนวรรณกรรมแบบกำหนดขอบเขตนี้จึงถือว่ามีความเหมาะสมกับสถานการณ์ การระบุความหมายและองค์ประกอบของสมรรถนะการพยาบาลที่จำเป็นที่พบบ่อยที่สุดของพยาบาลวิชาชีพ ที่ระบุไว้ในการศึกษาก่อนหน้านี้ จะช่วยให้เห็นภาพรวม

ของงานวิจัยที่มีอยู่ในปัจจุบัน และเห็นภาพแนวโน้มของการวิจัยสมรรถนะการพยาบาลผู้ป่วยโควิด-19 ในอนาคต สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาเฉพาะสำหรับการเตรียมความพร้อมด้านการพยาบาล ในภาวะวิกฤต จุดเน้นที่เกิดจากการระบาดใหญ่ของโควิด-19 รวมถึงการจัดให้มีการฝึกอบรมพัฒนาและดำเนินการวิจัย สำหรับพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานด้านหน้า แนวคิดนี้ได้รับการสนับสนุนโดยลิงและเดลี (Ling & Daily, 2016) ที่ระบุว่า การพัฒนาโปรแกรมการศึกษาและการฝึกอบรมสำหรับความสามารถโดยทั่วไปหรือเฉพาะด้านเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อเสริมสร้างระดับความพร้อมของพยาบาลทั่วโลก

วัตถุประสงค์งานวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เพื่อระบุและรวบรวมหลักฐานที่มีอยู่เกี่ยวกับความหมายและองค์ประกอบของสมรรถนะ ของพยาบาลวิชาชีพ ในการพยาบาลผู้ป่วยโรคโควิด-19 โดยใช้วิธีการทบทวนวรรณกรรมแบบกำหนดขอบเขต (scoping review)

ระเบียบวิธีศึกษา

การทบทวนวรรณกรรมแบบกำหนดขอบเขต คือการทบทวนวรรณกรรมที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อระบุจำนวนและ คุณภาพของการวิจัยในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง หรือสามารถกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าเป็นการทบทวนวรรณกรรมที่มุ่งเน้นไปที่ การระบุสิ่งที่ทราบเกี่ยวกับหัวข้อและลักษณะที่เกี่ยวข้องในวรรณกรรมที่มีอยู่เพื่อวิเคราะห์ ระบุช่องว่างขององค์ความรู้ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ขอบเขตของการทบทวนวรรณกรรมครั้งนี้ ครอบคลุมการให้ความหมาย และองค์ประกอบ ของสมรรถนะการพยาบาลผู้ป่วยโรคโควิด-19 การทบทวนวรรณกรรมแบบกำหนดขอบเขตครั้งนี้ปฏิบัติตามแนวทาง ของอาร์คเซและโอแมลลีย์ (Arksey & O'Malley, 2005) ที่ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การระบุคำถามวิจัย 2) การกำหนดการศึกษาที่เกี่ยวข้อง 3) การสร้างเกณฑ์คัดเลือกการศึกษา 4) การจัดกลุ่มของข้อมูลงานศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหลักและประเด็นที่สนใจ และ 5) การสรุปข้อมูลและรายงานผลการศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 การระบุคำถามวิจัย

การทบทวนวรรณกรรมแบบกำหนดขอบเขตครั้งนี้ใช้คำถามการวิจัย ได้แก่ 1. สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ ในการพยาบาลผู้ป่วยโควิด-19 หมายถึงอะไร และ 2. องค์ประกอบของสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในการพยาบาล ผู้ป่วยโควิด-19 ประกอบด้วยอะไรบ้าง

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

การกำหนดการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ 1) สืบค้นงานวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ ในการพยาบาลผู้ป่วยโรคโควิด-19 ที่เผยแพร่ในฐานข้อมูลวารสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์ ต่อไปนี้ (1) CINAHL (2) PubMed (3) Google scholar และ (4) ScienceDirect โดยเป็นบทความวิจัยที่ตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ ระหว่างเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2563 ถึง มกราคม 2565 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มีการระบาดใหญ่ของโรคโควิด-19 หัวข้อการค้นหา มีดังนี้ “COVID-19” OR “SARS-CoV-2” and nursing; competencies; roles; capability; knowledge and skills 2) ทำการคัดเลือก งานวิจัยตามเกณฑ์ที่กำหนดได้จำนวน 6 เรื่อง 3) ผู้วิจัยจำนวน 2 คนแยกกันอ่านและทำความเข้าใจงานวิจัยทั้งเรื่อง

จากนั้นลงข้อมูลและให้รหัสในแบบฟอร์มการทบทวนวรรณกรรม และ 4) การวิเคราะห์และสรุปผลการทบทวนวรรณกรรมแบบกำหนดขอบเขต ในกรณีที่ความคิดเห็นส่วนใดไม่ตรงกันจะให้ผู้วิจัยคนที่ 3 เป็นผู้ร่วมลงมติ

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างเกณฑ์คัดเลือกการศึกษา

การคัดเลือกงานวิจัยในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ดำเนินการตามเกณฑ์การคัดเลือกและเกณฑ์การคัดออกที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย ประชากร/กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ปรากฏการณ์ที่สนใจ ผลลัพธ์ และประเภทของการศึกษา การกำหนดขอบเขตทบทวนการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาสมรรถนะการพยาบาลผู้ป่วยโรคโควิด-19 สำหรับพยาบาลวิชาชีพในสถานพยาบาลต่าง ๆ เช่น แผนกฉุกเฉิน หน่วยดูแลผู้ป่วยวิกฤต หอผู้ป่วยรวม และแผนกสูตินรีเวช นอกจากนี้ ยังมีการพิจารณาการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยบริการปฐมภูมิ เช่น พยาบาลชุมชน การทบทวนครั้งนี้พิจารณาการศึกษาระบุถึงสมรรถนะการพยาบาลผู้ป่วยโรคโควิด-19 ที่ครอบคลุมสมรรถนะการพยาบาลผู้ป่วยโรคโควิด-19 ของพยาบาลวิชาชีพ ในช่วงที่มีการระบาดและภายหลังการระบาด และนอกจากนี้เกณฑ์การคัดเลือกและเกณฑ์การคัดออกในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ยังรวมถึง ช่วงเวลาการศึกษาวิจัย ภาษาที่ใช้ในการตีพิมพ์เผยแพร่ ชนิดของบทความวิจัย จุดเน้นของการศึกษาวิจัย สถานที่ศึกษา และประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตารางที่ 1

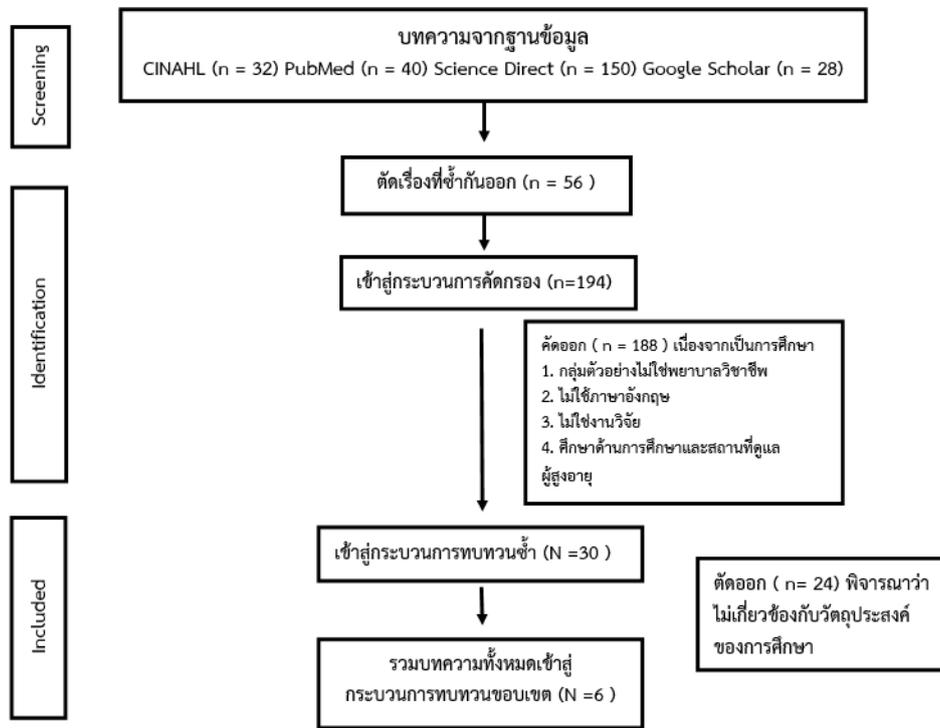
ตารางที่ 1 เกณฑ์การคัดเลือกและเกณฑ์การคัดออก

เกณฑ์การคัดเลือก	เกณฑ์การคัดเลือก	เกณฑ์การคัดออก
1. ช่วงเวลาการศึกษาวิจัย	ระหว่างเดือน สิงหาคม พ.ศ. 2563 ถึง มกราคม พ.ศ. 2565	ไม่มี
2. ภาษาที่ใช้ในการตีพิมพ์เผยแพร่ และเอกสารฉบับเต็ม	ภาษาอังกฤษ ที่มีทั้งบทคัดย่อและเอกสารฉบับเต็ม	ภาษาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ หรือมีเฉพาะบทคัดย่อ วิทยานิพนธ์
3. ชนิดของบทความวิจัย	งานวิจัยและการทบทวนวรรณกรรมที่ตีพิมพ์ในวารสารโดยมี peer-review	บันทึกรายงานบทความ
4. การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ	ความหมายและองค์ประกอบของสมรรถนะการพยาบาลผู้ป่วยโรคโควิด-19	การศึกษาทั้งหมดที่ไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา
5. สถานที่ศึกษา	หน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และตติยภูมิ	หน่วยงานด้านการศึกษาและบ้านพักหรือสถานที่ดูแลผู้สูงอายุ
6. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยบริการสุขภาพทุกระดับ	นักศึกษาพยาบาล ผู้ช่วยพยาบาล แพทย์ และบุคลากรด้านสุขภาพอื่น ๆ

ขั้นตอนที่ 4 การจัดกลุ่มของข้อมูลงานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหลักและประเด็นที่สนใจ

การค้นหาลงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ส่งผลให้มีบทความทั้งหมด 250 บทความ (CINAHL, $n=32$; PubMed, $n=40$; Science Direct, $n=150$ และ Google scholar, $n=28$) จำนวนบทความลดลงด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้ (1) บทความบางบทความไม่ได้อิงจากการวิจัยหรือการทบทวนวรรณกรรม (2) บางบทความซ้ำกัน (3) บางบทความเน้นที่บ้านพักคนชราและนักศึกษาพยาบาล มีการอ่านบทความฉบับเต็มจำนวน 30 บทความ อ่านซ้ำเพื่อทบทวนและดึงข้อมูล โดย 24 บทความได้รับการพิจารณาว่าไม่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษานี้เนื่องจากไม่ได้ระบุ

ความหมายและสมรรถนะการพยาบาลเป็นผลลัพธ์ ดังนั้น จึงรวมบทความทั้งหมด 6 บทความในการทบทวนขอบเขต ขั้นตอนการค้นหาแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 PRISMA Flow Diagram แสดงขั้นตอนการคัดเลือกบทความวิจัย

ขั้นตอนที่ 5 การสรุปข้อมูลและรายงานผลการศึกษา

ข้อมูลจากรายงานวิจัย 6 เรื่องที่รวบรวมได้ ถูกนำมาจัดทำแผนภูมิ ผู้แต่ง ปี สถานที่ศึกษา (ประเทศ) วัตถุประสงค์ การออกแบบการศึกษา ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูล และความหมายและสมรรถนะการพยาบาลผู้ป่วยโรคโควิด-19 ด้านต่าง ๆ ดังแสดงในตารางที่ 2-3

ผลการศึกษา

การทบทวนวรรณกรรมครั้งนี้ประกอบด้วยงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 2019-2022 ในประเทศต่าง ๆ ได้แก่ ประเทศจีน และประเทศเคน ประเทศละ 2 บทความ ประเทศสโลวีเนีย และประเทศแคนาดา ประเทศละ 1 บทความ โดยรูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) จำนวน 5 เรื่อง และการศึกษาเชิงคุณภาพ จำนวน 1 เรื่อง

ความหมาย

จากการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องระหว่าง ค.ศ. 2020-2022 พบว่า การให้ความหมายของสมรรถนะการพยาบาลโรคโควิด-19 ครอบคลุม ความรู้ ทักษะ ความสามารถ ประสบการณ์ และคุณลักษณะส่วนบุคคล ของพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยโควิด-19 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความหมายสมรรถนะการพยาบาลผู้ป่วยโควิด-19

ประเทศ	ผู้เขียน / ปีตีพิมพ์	ความหมาย
จีน	Li et al. (2021)	หมายถึง ความสามารถของพยาบาลในการตอบสนองอย่างครอบคลุมและรวดเร็ว ต่อโรคที่ไม่คาดคิดด้วยความรู้ ทักษะ และประสบการณ์
สเปน	González-Gil et al. (2021)	หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้และทักษะอื่น ๆ ที่จำเป็นในการทำงาน ให้สำเร็จ การพัฒนางาน การทำงานให้บรรลุเป้าหมาย หรือการแสดงบทบาททางวิชาชีพ โดยแนวคิดครอบคลุม ความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ ลักษณะและพฤติกรรมส่วนบุคคล ความเชื่อ แรงจูงใจ และค่านิยม
สเปน	Vázquez-Calatayud et al. (2022)	หมายถึง ประสบการณ์ที่ต้องการการพัฒนาภายใต้ ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ
แคนาดา	Lauck et al. (2022)	หมายถึง ความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติทักษะการพยาบาล

องค์ประกอบของสมรรถนะการพยาบาลโรค COVID-19

เพโร ลอเรนเต็น และเวรา (Peiró Lorente & Vera, 2020) ศึกษาความต้องการการได้รับการพัฒนา ฝึกอบรมของพยาบาลวิชาชีพเพื่อรับมือกับโรคระบาด ประเทศสเปน โดยใช้วิธีการศึกษาสำรวจแบบออนไลน์ พบว่า สมรรถนะหลักของพยาบาลที่ควรได้รับการพัฒนา ฝึกอบรม ดังนี้ 1. ด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพ ได้แก่ 1) การปฏิบัติงานในหน่วยบริการที่สำคัญ 2) ภัยพิบัติ โรคติดต่ออุบัติใหม่ เช่น การป้องกันโรคติดต่อ การป้องกัน การแพร่กระจายเชื้อ 3) การใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยี 4) การดูแลรักษา 5) ความรู้และทักษะด้านการวิจัย 2. ความรู้ และทักษะข้ามสายงาน (transversal soft skills) ได้แก่ 1) จริยศาสตร์และกฎหมายวิชาชีพ 2) การจัดการ ความเครียด การเผชิญปัญหา และการจัดการอารมณ์ 3) การป้องกันการติดเชื้อและการดูแลตนเอง 4) การสื่อสาร และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน วิชาชีพอื่น ๆ และผู้ป่วย 5) การทำงานเป็นทีม การบริหารจัดการ และภาวะผู้นำ 6) การให้ความรู้ด้านสุขภาพแก่ประชาชน และ 7) อื่น ๆ เช่น การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน

คานจัส โพรเซน และไลเซน (Karnjuš, Prosen & Ličen, 2021) ศึกษาการรับรู้สมรรถนะหลักการพยาบาล ภัยพิบัติ และบทบาทของพยาบาลในการจัดการภัยพิบัติ พบว่า สมรรถนะหลักที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลภัยพิบัติ ในการต่อสู้กับโควิด-19 ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ ความสามารถ ดังนี้ 1) การวางแผน 2) ทรีพยาบาล 3) การประเมิน สภาพผู้ป่วยเพื่อการจัดการรักษาพยาบาล (triaging) 4) การสื่อสาร 5) ประเด็นด้านจริยธรรม 6) การจัดการ ทรีพยาบาล 7) การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ 8) การซ่อมแผนเผชิญเหตุ และ 9) การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

ไลและคณะ (Li et al., 2021) สํารวจสมรรถนะหลักด้านการพยาบาลผู้ป่วยติดเชื้อโควิด-19 ในภาวะฉุกเฉิน และระบอบองค์ประกอบสำคัญของ สมรรถนะการพยาบาลโรคโควิด-19 ที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมรับภาวะฉุกเฉิน จำนวน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความสามารถในการป้องกันโรค 2) ความสามารถในการเตรียมพร้อมในกรณีฉุกเฉิน และ 3) ความสามารถในการกู้ภัยฉุกเฉิน

เหมมา และคณะ (Mao et al., 2021) ศึกษาสมรรถนะของผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง (advanced practice nurses; APNs) ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ COVID-19 ในประเทศจีน พบว่า ผู้ปฏิบัติการพยาบาล ขั้นสูงปฏิบัติการพยาบาลครอบคลุม 6 สมรรถนะหลักที่ระบุไว้ในกรอบสมรรถนะหลักสำหรับการพยาบาลในภาวะภัยพิบัติ

ฉบับล่าสุด (version 2.0) (International Council for Nurses, 2019) ได้แก่ 1) การเตรียมการและการวางแผน 2) การสื่อสาร 3) ระบบการจัดการเหตุการณ์ 4) ความปลอดภัยและความมั่นคง 5) การประเมิน และ 6) การแทรกแซง

วาชควิช-คาลาทายัดและคณะ (Vázquez-Calatayud et al., 2022) ใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาประสบการณ์การบริหารจัดการของพยาบาลแนวหน้าในช่วงการระบาดของโควิด-19 พบว่า สมรรถนะหลักที่พยาบาลต้องมีในการตอบสนองต่อวิกฤตและในบทบาทพยาบาล ได้แก่ 1) การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง 2) การตัดสินใจ 3) การจัดการความไม่แน่นอน 4) การจัดการตนเองด้านอารมณ์ 5) การดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ และ 6) การทำงานเป็นทีม ความร่วมมือ

ลักและคณะ (Lauck et al. 2022) ศึกษารูปแบบการพัฒนาพยาบาลผู้ป่วยวิกฤตที่ตอบสนองต่อความต้องการที่เพิ่มขึ้นสำหรับความสามารถในการดูแลผู้ป่วยหนักในสถานการณ์ที่เร่งด่วน โดยการสำรวจความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะในการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อโควิด-19 พบว่า สมรรถนะการพยาบาลโรคโควิด-19 ที่พยาบาลระบุว่ามีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาในเร่งด่วน ได้แก่ 1) การใช้อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลอย่างเหมาะสมในหอผู้ป่วยหนัก 2) การใช้อุปกรณ์ที่เฉพาะเจาะจงทางการแพทย์ 3) การใช้เครื่องช่วยหายใจ และ 4) การใช้ยากลุ่มที่มีผลต่อหลอดเลือด (vasoactive agents)

ตารางที่ 3 สมรรถนะที่จำเป็นด้านการพยาบาลผู้ป่วยโรคโควิด-19

ผู้เขียน/ปีที่เผยแพร่	สถานที่ศึกษา	วัตถุประสงค์	การออกแบบการศึกษา	ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง	การเก็บรวบรวมข้อมูล	องค์ประกอบของสมรรถนะการพยาบาลโรค COVID-19
Peiró Lorente & Veira (2020)	ประเทศสเปน	1. เพื่อประเมินความต้องการและทรัพยากรของพยาบาลในช่วงการระบาดของใหญ่ของ โควิด-19 2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การทำงานและประสบการณ์การเรียนรู้	การศึกษาภาคตัดขวาง (cross-sectional design)	พยาบาลวิชาชีพ จำนวน 403 คน	การตอบแบบสำรวจออนไลน์ในแพลตฟอร์มโซเชียล-มีเดีย โดยเก็บข้อมูลในช่วงระหว่างวันที่ 2 เมษายน ถึง 31 พฤษภาคม 2020	ความต้องการด้านกานที่ครอบคลุมของพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับโรคโควิด-19 ประกอบด้วย 1. ด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพ ได้แก่ 1) การทำงานในหน่วยบริการที่สำคัญ เช่น หน่วยช่วยวิกฤต หน่วยอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน ศัลยกรรม การดูแลแบบประคับ ประคอง 2) ภัยพิบัติ โรคติดต่ออุบัติใหม่ เช่น การป้องกันโรคติดต่อ การป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ 3) การใช้อุปกรณ์และเทคนิคไอที 4) การดูแลรักษา 5) ความรู้และทักษะด้านการวิจัย 2. ด้านความรู้และทักษะข้ามสาขานาน (transversal soft skills) ได้แก่ 1) จริยศาสตร์และกฎหมายวิชาชีพ 2) การจัดการ ความเครียด การเผชิญปัญหา และการจัดการอารมณ์ 3) การป้องกันการติดเชื้อและการดูแลตนเอง 4) การสื่อสาร และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน และวิชาชีพอื่น ๆ ผู้ป่วย 5) การทำงานเป็นทีม การบริหารจัดการ และการภาวะผู้นำ 6) การให้ความรู้ด้านสุขภาพแก่
Karnjauš, Prosen, & Ličen. (2021).	ประเทศสโลวีเนีย (Slovenia)	ศึกษาการรับรู้สมรรถนะหลักที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลภัยพิบัติ บทบาทและหน้าที่ของพยาบาลวิชาชีพ ในการจัดการภัยพิบัติและปัญหา อุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นกับการพัฒนาการพยาบาลภัยพิบัติ เพื่อการต่อสู้กับโควิด-19	การศึกษาภาคตัดขวาง (cross-sectional design)	พยาบาลวิชาชีพ จากสถานพยาบาลต่าง ๆ ของประเทศ สโลวีเนีย จำนวน 118 คน	เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามสมรรถนะหลักการพยาบาลภัยพิบัติ	สมรรถนะหลักด้านการจัดการภัยพิบัติของพยาบาลวิชาชีพในการรับมือกับ โควิด-19 ประกอบด้วย ความรู้และทักษะในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1. การวางแผน 2. ทรัพยากร 3. การคัดกรองผู้ป่วยเพื่อการจัดการรักษาที่รับด่วนตามความจำเป็น (triaging)

ตารางที่ 3 สมรรถนะที่จำเป็นด้านการพยาบาลผู้ป่วยโรคโควิด-19

ผู้เขียน/ปีที่เผยแพร่	สถานที่ศึกษา	วัตถุประสงค์	การออกแบบการศึกษา	ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง	การเก็บรวบรวมข้อมูล	องค์ประกอบของสมรรถนะการพยาบาลโรค COVID-19
Li et al. (2021)	ประเทศจีน	1. เพื่อสำรวจสมรรถนะหลักของพยาบาลในการดูแลผู้ติดเชื้อโควิด-19 2. วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะหลักของพยาบาลในการดูแลผู้ติดเชื้อโควิด-19	การศึกษาภาคตัดขวาง (cross-sectional design)	พยาบาลวิชาชีพ จำนวน 2,570 คน จาก 22 จังหวัด ประเทศจีน February 2020	เก็บข้อมูลโดยการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามสมรรถนะหลักด้านความรู้ในการดูแลภาวะฉุกเฉินที่ปรับจากแบบสอบถามที่พัฒนาโดย คานและคณะ Kan et al. (2018)	สมรรถนะหลักในภาคดูแลในภาวะฉุกเฉินโรคโควิด19 ประกอบด้วย 1. ความรู้ในการป้องกันโรค 2. ความรู้ในการเตรียมพร้อมในกรณีฉุกเฉิน 2.1 แผนฉุกเฉิน 2.2 กฎหมายและข้อบังคับ 2.3 การซ่อมแผนฉุกเฉิน 2.4 การฝึกอบรม 3. ความรู้ในการกู้ภัยฉุกเฉิน 3.1 การเฝ้าระวัง 3.2 การรายงาน 3.3 การจัดการทางคลินิก 3.4 การจัดการด้านสาธารณสุข 3.5 การสื่อสารความเสี่ยง 3.6 การจัดการโรคติดเชื้อฉุกเฉิน
Mao et al. (2021)	ประเทศจีน	1. อธิบายการดำเนินการและการจัดการเหตุการณ์ของ (advanced practice nurses; APNs) เพื่อรับมือกับการระบาดของโรคโควิด-19	การศึกษาเชิงพรรณนา	พยาบาลผู้ปฏิบัติงานพยาบาลขั้นสูง APNs ที่ปฏิบัติงาน ณ โรงพยาบาลชุมชนจังหวัดหูเป่ย์	ผู้เข้าร่วมวิจัย สื่อสารและรายงานการปฏิบัติงานบนแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียอติโนมเมปเทศจีน (WeChat) ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยเฉพาะสำหรับทีมกู้ภัย	แนวทางการตอบสนองของพยาบาลขั้นสูงต่อโควิด-19 ครอบคลุม 6 ใน 8 โดเมนของความสามารที่ระบุไว้ใน the International Council of Nurses. Core Competencies in Disaster Nursing Version 2.0 (ICN CCND V2.0) ได้แก่ 1. การเตรียมและภาวะการวางแผน 2. การสื่อสาร 3. ระบบการจัดการเหตุการณ์ 4. การประเมินความปลอดภัยในที่เกิดเหตุ 5. การประเมินข้อมูล ผู้ป่วย ครอบครัวและชุมชน 6. การพยาบาลผู้ป่วย ครอบครัวและชุมชน

ตารางที่ 3 สมรรถนะที่จำเป็นด้านการพยาบาลผู้ป่วยโรคโควิด-19

ผู้เขียน/ปีที่เผยแพร่	สถานที่ศึกษา	วัตถุประสงค์	การออกแบบการศึกษา	ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง	การเก็บรวบรวมข้อมูล	องค์ประกอบของสมรรถนะการพยาบาลโรค COVID-19
Vázquez-Calatayud et al. (2021)	ประเทศสเปน	เพื่อสำรวจประสบการณ์ของพยาบาลผู้จัดการที่ปฏิบัติงานบนหน้างานที่ปฏิบัติงานบนหน้า	การศึกษาเชิงคุณภาพ	พยาบาลผู้จัดการที่ปฏิบัติงานบนหน้าในช่วงการระบาดของโควิด-19 จำนวน 10 คน	การสัมภาษณ์เชิงลึกพยาบาลวิชาชีพด้านหน้าระหว่างเดือนมิถุนายน ถึง ตุลาคม 2563	ประสบการณ์ของพยาบาลผู้จัดการที่ปฏิบัติงานบนหน้าในช่วงการระบาดของโควิด-19 ประกอบด้วย 1. การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง 2. ทักษะการตัดสินใจ 3. การจัดการความไม่แน่นอน 4. การจัดการตนเองด้านอารมณ์ 5. การดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ 6. การทำงานเป็นทีม ความร่วมมือ
Lauck et al. (2022)	ประเทศแคนาดา	ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤตที่ตอบสนองต่อความต้องการที่เพิ่มขึ้นของผู้ป่วยและความสามารถในการดูแลผู้ป่วยวิกฤต	Exploratory prospective observation al cohort study	พยาบาลวิชาชีพจำนวน 147 คน ที่ถูกระบุว่าเป็นบุคคลที่จะถูกเลือกให้ปฏิบัติงานในหน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนัก	1. การประเมินตนเองและสำรวจความต้องการการเรียนรู้ 2. การนำแบบจำลองการพยาบาลแบบทีมไปทดลองใช้โดยประเมินจากแบบสอบถามเป็นสนทนากลุ่ม	ความต้องการการเรียนรู้ในการดูแลผู้ป่วย วิกฤตแบบเร่งด่วน ของพยาบาลวิชาชีพ เพื่อรับมือกับสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 1) การใช้อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลอย่างเหมาะสมในหอผู้ป่วยหนัก 2) การใช้อุปกรณ์เฉพาะเจาะจงทางการแพทย์ 3) การใช้เครื่องมือช่วยหายใจ และ 4) การใช้กลุ่มที่มีผลต่อหลอดเลือด

อภิปรายผล

การทบทวนวรรณกรรมแบบกำหนดขอบเขตครั้งนี้มุ่งเน้นไปที่การระบุความหมาย และองค์ประกอบ สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในการพยาบาลผู้ป่วยโควิด-19 ที่พบได้บ่อย ดำเนินการอย่างเป็นระบบโดยใช้วิธีการ ของอาร์คเซและโอมัลลีย์ (Arksey & O'Malley, 2005) ปัจจุบันยังไม่มีกำหนดความหมายและองค์ประกอบของ สมรรถนะในการพยาบาลผู้ป่วยโรคโควิด-19 ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน การระบุสมรรถนะการพยาบาลผู้ป่วยโควิด-19 ส่วนใหญ่เกิดจากการสำรวจประสบการณ์จริงของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในการดูแลผู้ป่วยโควิด-19 และคำศัพท์ เกี่ยวกับสมรรถนะการพยาบาลผู้ป่วยโควิด-19 ก็แตกต่างกันไปตามการศึกษาต่าง ๆ ความพยายามในการสำรวจ สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในการพยาบาลผู้ป่วยโควิด-19 ในระบบสุขภาพและวัฒนธรรมการดูแลสุขภาพ ที่แตกต่างกันส่งผลต่อองค์ความรู้เกี่ยวกับการพยาบาลผู้ป่วยโรคโควิด-19 ผลการศึกษา พบว่า การให้ความหมาย ของสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในการพยาบาลผู้ป่วยโรคโควิด-19 ครอบคลุมด้าน ความรู้ ทักษะ ความสามารถ ประสบการณ์ และคุณลักษณะส่วนบุคคลของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลผู้ป่วยโควิด-19 การระบุ องค์ประกอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในการพยาบาลผู้ป่วยโรคโควิด-19 เพื่อวางแผนพัฒนาพยาบาลวิชาชีพ ให้สามารถรับมือกับการระบาดของโรคโควิด-19 สมรรถนะด้านที่พบบ่อยสุดในการศึกษานี้ เกี่ยวข้องกับสมรรถนะ ต่อไปนี้ 1) การป้องกันโรค 2) การพยาบาลผู้ป่วย ครอบครัวและชุมชน 3) การสื่อสาร 4) การบริหารจัดการ และการทำงานเป็นทีม 5) การจัดการความเครียด และ 6) ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ

สมรรถนะด้านการป้องกันโรค เป็นหนึ่งในสมรรถนะหลักที่สำคัญของพยาบาลวิชาชีพ โดยความรู้และทักษะ ที่จำเป็นในการดูแลผู้ป่วยโรคโควิด-19 ประกอบด้วย ความรู้ในการป้องกันโรคติดต่อ ความรู้ในการป้องกัน การแพร่กระจายเชื้อ ความรู้และทักษะในการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย ทักษะการประเมินความปลอดภัยในที่เกิดเหตุ ทักษะการใช้อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลอย่างเหมาะสม ทั้งนี้สามารถอภิปรายได้ว่า พยาบาลเป็นบุคลากร ทางการแพทย์ที่ดูแลใกล้ชิดผู้ป่วย (Tzeng & Yin, 2006) จึงจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะดังกล่าวเป็นอย่างมาก เพื่อที่จะควบคุมป้องกันและลดการแพร่กระจายเชื้อ เนื่องจากเชื้อโควิด-19 มีความสามารถในการแพร่กระจาย ได้อย่างรวดเร็ว หากมีการแพร่กระจายเชื้อเพิ่มขึ้นในโรงพยาบาลจะส่งผลต่อเจ้าหน้าที่ที่สุขภาพ ผู้ป่วยและญาติ เกิดปัญหาความไม่พร้อมด้านบุคลากร ย่อมส่งผลกระทบต่อบริการและภาวะสุขภาพต่อไป

การทบทวนวรรณกรรมแบบกำหนดขอบเขตครั้งนี้ ระบุว่า การพยาบาลผู้ป่วยครอบครัวและชุมชน เป็นสมรรถนะการพยาบาลที่จำเป็นของพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยโควิด-19 ประกอบด้วย ความรู้และทักษะ ในการทำงานในหน่วยบริการ เช่น หอผู้ป่วยวิกฤต หน่วยอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน ศัลยกรรม การดูแลแบบประคับประคอง การดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ การประเมินข้อมูลผู้ป่วยครอบครัวและชุมชน การใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยี ทางการแพทย์ เช่น การใช้เครื่องช่วยหายใจ และการใช้ยากลุ่มที่มีผลต่อหลอดเลือด อภิปรายได้ว่า เมื่อพยาบาล ต้องเผชิญกับความเร่งด่วนในการตอบสนองอย่างรวดเร็วต่อสถานการณ์ฉุกเฉินด้านสาธารณสุขจากการระบาดของ โควิด-19 ร่วมกับภาระงานของผู้ป่วยที่เพิ่มสูงขึ้น การปรับใช้บุคลากรทางการพยาบาลจะต้องพร้อมใช้งาน (Tang, Lin & Chan, 2021) ทำให้เกิดความวิตกกังวลอย่างมากต่อความปลอดภัยและคุณภาพการพยาบาล ผลักดันให้ พยาบาลวิชาชีพจะต้องมีความรู้ ทักษะในหลายด้านเพื่อให้การดูแลครอบคลุมปัญหาทั้งทางร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์ และการใช้ยาใหม่ที่ไม่คุ้นเคยมาก่อน

สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในการพยาบาลผู้ป่วยโรคโควิด-19 ด้านอื่น ๆ ที่มีความสำคัญในการทำงานร่วมกับสหสาขาวิชาชีพในภาวะที่มีการระบาดของโรค ได้แก่ 1) การสื่อสาร 2) การบริหารจัดการและการทำงานเป็นทีม และ 3) ด้านการจัดการความเครียด การดูแลผู้ป่วยโควิด-19 พบว่า สมรรถนะด้านการสื่อสารระหว่างทีมและการทำงานเป็นทีม มีความสำคัญที่ช่วยให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลที่ปลอดภัยและดีที่สุด การสื่อสารข้อมูลต่างๆ ที่ครบถ้วนจะทำให้ทีมสุขภาพสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการดูแลที่ต่อเนื่อง (สมพร สังข์แก้ว อีรณัฐ ห่านิรติศัย และ บุญใจ ศรีสถิตย์, 2562) นอกจากนี้ในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ความเครียดจากภาระงานที่เพิ่มขึ้น รวมถึงความรู้สึกไม่พร้อมสำหรับการตอบสนองต่อเหตุการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 และความกลัวติดเชื้อ (Peiró et al., 2020) ทำให้พยาบาลอยู่ในสภาวะกดดัน การศึกษาครั้งนี้ พบว่า สมรรถนะด้านการจัดการความเครียด ประกอบด้วยทักษะการจัดการความเครียด การเผชิญปัญหา การจัดการอารมณ์ และทักษะการเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ ทำให้พยาบาลสามารถควบคุมอารมณ์ สงบอารมณ์ได้อย่างรวดเร็วเมื่อมีความกลัว สามารถควบคุมสติต่อสถานการณ์ต่าง ๆ และสามารถปรับตัวและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ นับเป็นสมรรถนะที่สำคัญในการรับมือกับโรคติดต่ออุบัติใหม่ (สมพร สังข์แก้ว อีรณัฐ ห่านิรติศัย และ บุญใจ ศรีสถิตย์, 2562; Pinho et al., 2021) ที่หลักสูตรการพยาบาลต้องให้ความสำคัญมากยิ่งขึ้น

การศึกษาก่อนหน้านี้เสนอว่าจรรยาบรรณวิชาชีพในภาวะที่มีการระบาดของโรคโควิด-19 เป็นพื้นฐานความรู้ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับพยาบาลวิชาชีพ เนื่องจากความท้าทายด้านจริยธรรมเป็นเรื่องปกติในการปฏิบัติการพยาบาลทางคลินิก และโดยเฉพาะสภาพแวดล้อมที่ติดเชื้อโรคระบาด อาจทำให้พยาบาลอยู่ภายใต้ความท้าทายด้านจริยธรรมได้ง่ายขึ้น ซึ่งอาจทำให้พยาบาลได้รับอารมณ์เชิงลบและความกดดันทางจิตใจ มีผลทำลายสุขภาพจิตเฉยและคณะ (Jia et al., 2021) พบว่า ความท้าทายด้านจริยธรรมที่พยาบาลเผชิญในการดูแลผู้ป่วยโรคปอดอักเสบจากเชื้อโควิด-19 มาจาก ผู้ป่วยโควิด-19 ความไม่เท่าเทียมกัน จรรยาบรรณในวิชาชีพ และความสามารถในการปฏิบัติงานโดยพบรูปแบบการเผชิญปัญหาของพยาบาล ประกอบด้วย การควบคุมและการวางแผนเชิงรุก การแสวงหาการสนับสนุนและการระบาย และการตั้งสมาธิ สอดคล้องกับ คานจัส โพรเซน และไลเซน (Karnjuš, Prosen & Ličen, 2021) ระบุว่าพยาบาลต้องมีความชำนาญในการระบุและอภิปรายประเด็นทางจริยธรรมทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการดูแลในช่วงเวลาที่เกิดการระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่ การมีความรู้เพียงพอและความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในประเด็นหลักทางจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์การระบาดของโรคติดต่อสามารถเตรียมพยาบาลให้พร้อมรับมือกับปัญหาที่เกี่ยวข้องได้อย่างมั่นใจ

สรุปผล

การทบทวนวรรณกรรมแบบกำหนดขอบเขตนี้ สามารถสรุปความหมาย และองค์ประกอบสมรรถนะการพยาบาลผู้ป่วยโรคโควิด-19 สำหรับพยาบาลวิชาชีพ การรวบรวมความหมายและองค์ประกอบเหล่านี้มีความสำคัญในการวางแผน พัฒนาและฝึกอบรมพยาบาลวิชาชีพเพื่อรับมือกับโรคโควิด-19 ทั้งการควบคุมการระบาด การเตรียมความพร้อมเมื่อเกิดการระบาดซ้ำและผลพวงการฟื้นตัวในระยะยาว นอกจากนี้พยาบาลวิชาชีพจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการวิจัยในอนาคต เพื่อสำรวจและอธิบายสมรรถนะที่จำเป็นในแต่ละด้าน

ข้อเสนอแนะของการนำผลการวิจัยไปใช้

เนื่องจากการศึกษานี้มุ่งเน้นเพื่อระบุและรวบรวมหลักฐานที่มีอยู่เกี่ยวกับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในการพยาบาลผู้ป่วยโรคโควิด-19 และจากการอภิปรายเกี่ยวกับข้อค้นพบจากการศึกษาครั้งนี้ ควรจัดทำแผนการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในการพยาบาลผู้ป่วยโรคโควิด-19 เพื่อเป็นแนวทางแก่พยาบาลวิชาชีพทั้งก่อนระหว่างและภายหลังการเกิดวิกฤตการณ์ด้านสุขภาพ นอกจากนี้ควรจัดทำแผนหรือหลักสูตรสำหรับนักศึกษาพยาบาลในการตอบสนองต่อภาวะวิกฤต เนื่องจากอาจเป็นทรัพยากรด้านบุคคลที่สำคัญในภาวะวิกฤตที่มีการระบาดของโรคติดต่อ และอัตรากำลังของบุคลากรด้านสุขภาพไม่เพียงพอต่อความต้องการ นอกจากนี้ต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่านักศึกษาพยาบาล และพยาบาลวิชาชีพจบใหม่ ตอบสนองต่อการป้องกันการแพร่ระบาดอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ทักษะการใส่และถอดชุดป้องกันเชื้อ (personal protective equipment; PPE) เพื่อช่วยรักษาชีวิตของพยาบาลและผู้ป่วยให้ปลอดภัย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของพยาบาลวิชาชีพในการตอบสนองและการฟื้นตัวในภาวะวิกฤตด้านสุขภาพในสถานการณ์การระบาดของโรคติดต่อ โดยเฉพาะในประเด็น การบริหารจัดการภาวะวิกฤต ทักษะผู้นำ การทำงานร่วมกับสหสาขาวิชาชีพ และการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางด้านสุขภาพ เนื่องจากสิ่งเหล่านี้จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพด้านการพยาบาล

ข้อจำกัด

การทบทวนวรรณกรรมครั้งนี้รวบรวมการศึกษาที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษ และมีข้อจำกัดฐานข้อมูลที่ใช้ในการสืบค้น

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความสนับสนุนงบประมาณดำเนินการและคำปรึกษาจาก สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.)

เอกสารอ้างอิง

- ตรีญดา โตประเสริฐ. (2564). สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในการดูแลผู้ป่วยโรคติดต่ออุบัติใหม่ สถาบันบําราศนราดรุร. *วารสารสถาบันบําราศนราดรุร*, 15(1), 25-36.
- สมพร สังข์แก้ว, อีรนุช ห่านิรติศัย, และบุญใจ ศรีสถิตนราดรุร (2563). สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพด้านการพยาบาลผู้ป่วยโรคติดต่ออุบัติใหม่. *วารสารสภาการพยาบาล*, 35(3), 69-86.
- Arksey, H., & O'Malley, L. (2005). Scoping studies: towards a methodological framework. *International Journal of Social Research Methodology*, 8(1), 19–32. doi:10.1080/1364557032000119616.

- Fukada, M. (2018). Nursing competency: definition, structure and development. *Yonago Acta Medica*, 61(1), 1-7. doi:10.33160/yam.2018.03.001
- Garside, J. R., & Nhemachena, J. Z. (2013). A concept analysis of competence and its transition in nursing. *Nurse Education Today*, 33(5), 541–545. doi:10.1016/j.nedt.2011.12.007
- González-Gil, M. T., González-Blázquez, C., Parro-Moreno, A. I., Pedraz-Marcos, A., Palmar-Santos, A., Otero-García, L., ..., Oter-Quintana, C. (2021). Nurses' perceptions and demands regarding COVID-19 care delivery in critical care units and hospital emergency services. *Intensive Crit Care Nurs*, 62, 102966. doi:10.1016/j.iccn.2020.102966
- International Council for Nurses. (2019). *Core Competencies in Disaster Nursing Version 2.0*. Retrieved from https://www.icn.ch/sites/default/files/inline-files/ICN_Disaster-Comp-Report_WEB_final.pdf
- Jia, Y., Chen, O., Xiao, Z., Xiao, J., Bian, J. & Jia, H. (2021). Nurses' ethical challenges caring for people with COVID-19: a qualitative study. *Nursing Ethics*, 28(1), 33–45. doi:10.1177/0969733020944453
- Kan, T., Huang, Y., Liu, J. & Gui, L. (2018) Construction of core response competence index system for infectious disease emergencies among medical staff. *Chinese Journal of Nursing*, 53, 461–466.
- Karnjuš, I., Prosen, M. & Ličen, S. (2021). Nurses' core disaster-response competencies for combating COVID-19 -a cross-sectional study. *PloS One*, 16(6), 1-3. doi: 10.1371/journal.pone.0252934
- Lauck, S. B., Bains, V. K., Nordby, D., Iacoe, E., Forman, J., Polderman, J. & Farina, L. (2022). Responding to the COVID-19 pandemic: development of a critical care nursing surge model to meet patient needs and maximize competencies. *Australian Critical Care*, 35(1), 13-21. doi:10.1016/j.aucc.2021.02.009
- Li, H., Dong, S., He, L., Wang, R., Long, S., He, F., ..., Feng, L. (2021). Nurses' core emergency competencies for COVID-19 in China: a cross-sectional study. *International Nursing Review*, 68(4), 524-532. doi: 10.1111/inr.12692
- Ling, K. W. & Daily, E. K. (2016). Linking competency with training needs: session summary on disaster studies and evaluation, Session BO-17. *Prehospital and Disaster Medicine*, 31(1), 117–118. doi:10.1017/S1049023X15005580
- Mao, X., Yang, Q., Li, X., Chen, X., Guo, C., Wen, X., ..., Loke, A. Y. (2021). An illumination of the ICN's core competencies in disaster nursing version 2.0: advanced nursing response to COVID-19 outbreak in China. *Journal of nursing management*, 29(3), 412–420. doi:10.1111/jonm.13195
- Nagarajan, R. & Prabhu, R. (2015). Competence and capability: a new look. *International Journal of Management*, 6(6), 7-11.
- Peiró, T., Lorente, L. & Vera, M. (2020). The COVID-19 crisis: skills that are paramount to build into nursing programs for future global health crisis. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(18), 6532. doi:10.3390/ijerph17186532

- Pinho, L., Correia, T., Sampaio, F., Sequeira, C., Teixeira, L., Lopes, M., ..., Fonseca, C. (2021). The use of mental health promotion strategies by nurses to reduce anxiety, stress, and depression during the COVID-19 outbreak: a prospective cohort study. *Environmental Research*, 195, 110828. doi:10.1016/j.envres.2021.110828
- Safadi, R., Jaradeh, M., Bandak, A. & Froelicher, E. (2010). Competence assessment of nursing graduates of Jordanian universities. *Nursing & Health Sciences*, 12(2), 147–154. doi:0.1111/j.1442-2018.2009.00507.x
- Tzeng, H.M. & Yin, C.Y. (2006). Demands for religious care in the Taiwanese health system. *Nursing Ethics*, 13(2), 163-179.
- Vázquez-Calatayud, M., Regaira-Martínez, E., Rumeu-Casares, C., Paloma-Mora, B., Esain, A., & Oroviogicoechea, C. (2022). Experiences of frontline nurse managers during the COVID-19: a qualitative study. *Journal of Nursing Management*, 30(1), 79–89. doi:10.1111/jonm.13488
- World Health Organization. (2020). *Critical preparedness, readiness and response actions for COVID-19: interim guidance*. Retrieved March 24, 2020. from <https://www.who.int/publications/item/critical-preparedness-readiness-and-response-actions-for-covid-19>